

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

DSP-140-38(2)/03

Warszawa, 7 sierpnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Przedkładam **stanowisko Rządu** wobec poselskiego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o podatku
dochodowym od osób fizycznych
(druk nr 1712).**

Jednocześnie informuję, iż Rada Ministrów upoważniła Ministra Finansów do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

z up.
Wiceprezes Rady Ministrów

(-) Marek Pol

STANOWISKO RZĄDU

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk nr 1712)

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 20 maja 2003 r. (druk nr 1712) ma na celu przedłużenie obowiązującego do końca 2003 r. zwolnienia zawartego w art. 52 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176), dotyczącego dochodów uzyskanych:

- z odpłatnego zbycia nabytych przed dniem 1 stycznia 2003 r. obligacji Skarbu Państwa wyemitowanych po dniu 1 stycznia 1989 r. oraz obligacji wyemitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego po dniu 1 stycznia 1997 r.,
- z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, które są dopuszczone do publicznego obrotu papierami wartościowymi, nabytych na podstawie publicznej oferty lub na giełdzie papierów wartościowych, albo w regulowanym pozagiełdowym wtórnym obrocie publicznym, albo na podstawie zezwolenia udzielonego w trybie art. 92 lub 93 przepisów ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- z realizacji praw wynikających z papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Proponuje się aby przedmiotowe zwolnienie obowiązywało do końca 2006 roku.

Zdaniem projektodawców wprowadzenie podatku dochodowego przyczyni się do pogorszenia kondycji polskiego rynku kapitałowego nie przynosząc założonego efektu fiskalnego, a utrzymanie zwolnienia pozwoli na zatrzymanie odpływu oszczędności polskich obywateli do państw Unii Europejskiej, w których podatek ten nie występuje lub jest niższy. Dalsze zwolnienie wzmocni również rolę rynku kapitałowego w polskiej gospodarce. Ułatwi pozyskanie za jego pośrednictwem środków z prywatyzacji takich przedsiębiorstw jak TP S.A., PZU S.A. oraz pozwoli na przygotowanie odpowiedniego systemu pobierania podatku w latach następnych.

Założenia projektu są sprzeczne z przyjętym przez Radę Ministrów kierunkiem zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych.

W projekcie nowelizującym ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, przyjętym przez Radę Ministrów, zakłada się m.in. opodatkowanie przedmiotowych dochodów. Propozycja ta ma na celu wyeliminowanie dualizmu jaki funkcjonuje w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia akcji, obligacji lub innych papierów wartościowych, które nie zostały nabyte na podstawie oferty publicznej i w publicznym obrocie (np. tzw. akcje pracownicze), stosownie do postanowień art. 44 ust. 8 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, podlegają opodatkowaniu 19% zaliczką na podatek. Po zakończeniu roku podatkowego dochody z tego tytułu łączy się z innymi dochodami uzyskanymi w roku podatkowym. Łączny dochód podlega opodatkowaniu wg progresywnej skali podatkowej.

Ponadto dochody (przychody) z następujących kapitałów pieniężnych podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym:

- 1) z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej - 20% uzyskanego przychodu,
- 2) z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych - 15% uzyskanego przychodu,
- 3) od kwot wypłacanych po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub spadkobiercy, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych - 20% uzyskanego przychodu,
- 4) od dochodu członka pracowniczego funduszu emerytalnego z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym do aktywów tego funduszu - 20% uzyskanego dochodu,
- 5) od przychodów z tytułu zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczego fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu - 20% uzyskanego przychodu,
- 6) od kwot jednorazowo wypłacanych przez otwarty fundusz emerytalny członkowi funduszu, któremu rachunek funduszu otwarto w związku ze śmiercią jego współmałżonka - 20% uzyskanego przychodu.

Od 1 marca 2002 r. zryczałtowanym 20% podatkiem opodatkowane są dochody (przychody) uzyskane z tytułu:

- 1) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) udziału w funduszach kapitałowych,
- 3) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych.

Jedynie dochody uzyskane z odpłatnego zbycia papierów wartościowych nabytych i zbywanych w obrocie publicznym - do końca 2003 r. - korzystają ze zwolnienia od podatku.

Ten stan rzeczy powoduje, iż na rynku pojawiają się produkty finansowe, których charakter nie jest jednoznaczny. Tworzone produkty finansowe są wykorzystywane przez instytucje finansowe dla przyciągnięcia oszczędności podatników i reklamowane jako zwolnione od podatku.

Ustawa z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 134, poz. 1509) wprowadzająca m.in. od 1 marca 2002 r. opodatkowanie niektórych dochodów kapitałowych (np. odsetek od lokat bankowych) była pierwszym etapem kompleksowego spojrzenia na opodatkowanie dochodów kapitałowych. Tylko z uwagi na okresowy charakter zwolnienia z opodatkowania dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych (1 styczeń 2001 r. - 31 grudzień 2003 r.) i poszanowania praw nabytych, nie zlikwidowano zwolnienia zawartego w art. 52 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Już wówczas Rząd zapowiadał, iż z chwilą wygaśnięcia zwolnienia nastąpi opodatkowanie tych dochodów.

Z tych też względów Rząd proponuje uporządkowanie przepisów regulujących opodatkowanie dochodów kapitałowych.

Nowelizacja ustawy zakłada, iż dochody z odpłatnego zbycia papierów wartościowych opodatkowane będą według jednej, liniowej 19% stawki podatkowej - zatem wysokość uzyskanego dochodu nie wpłynie na wzrost stawki podatkowej.

Opodatkowaniu będzie podlegał dochód - przychód minus koszty jego uzyskania - m.in. koszt nabycia danego papieru wartościowego, opłaty związane z posiadaniem rachunku w biurze maklerskim. W przypadku wystąpienia straty, podatnik będzie mógł rozliczać ją w okresie pięciu lat.

Odmiennie, niż w aktualnym stanie prawnym, podatnik dochód z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych będzie rozliczał raz w roku, składając zeznanie podatkowe. Zatem zarówno podatnik, jak i podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych, dokonujący wypłaty tych przychodów, nie będą zobowiązani do wpłacania w trakcie roku zaliczek na podatek. Natomiast po zakończeniu roku podatkowego - w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku podatkowym - podmioty, za pośrednictwem których podatnik dokonuje odpłatnego zbycia papierów wartościowych, będą zobowiązane do sporządzenia imiennej informacji o wysokości uzyskanego przychodu i przekazania jej podatnikowi oraz urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania podatnika. Na podstawie tej informacji podatnik złoży zeznanie podatkowe.

Podatnik rozliczając opisywane przychody będzie składał do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, odrębne zeznanie, którego wzór zostanie ustalony w rozporządzeniu wydanym przez Ministra Finansów, na podstawie delegacji ustawowej. W terminie złożenia zeznania podatnik zobowiązany będzie do dokonania wpłaty podatku dochodowego.

Nowelizacja ustawy zakłada również wprowadzenie jednakowej 19% zryczałtowanej stawki podatkowej dla przychodów (dochodów) z kapitałów pieniężnych (obecnie opodatkowanych w sposób zryczałtowany, przy zastosowaniu różnych stawek podatkowych 15% i 20%), tj.:

- 1) z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej,
- 2) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych,
- 3) z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
- 4) z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych gromadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą,
- 5) od dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych,
- 6) od kwot wypłacanych po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub spadkobiercy, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- 7) od dochodu członka pracowniczego funduszu emerytalnego z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym do aktywów tego funduszu,
- 8) z tytułu zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczy fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu.

9) od kwot jednorazowo wypłacanych przez otwarty fundusz emerytalny członkowi funduszu, któremu rachunek funduszu otwarto w związku ze śmiercią jego współmałżonka.

Należy zauważyć, iż opodatkowaniem nie będą objęte dochody uzyskane po dniu 31 grudnia 2003 r. z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, które zostały nabyte w obrocie publicznym przed dniem 1 stycznia 2004 r.

Rząd nie może podzielić argumentów, iż opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, które zostały nabyte w obrocie publicznym, jest niebezpieczne w kontekście planowanych prywatyzacji. Fakt, iż prywatyzacja spółek Skarbu Państwa odbywać się będzie poprzez giełdę nie powinno mieć większego znaczenia dla tych spółek. Atrakcyjność ich papierów wartościowych nie wynika bowiem z tego, iż papiery te mogą być nabywane na giełdzie, ale przede wszystkim z dobrej kondycji tych spółek.

Również argument projektodawców, iż niezbędne jest przedłużenie zwolnienia z uwagi na stworzenie prostego i skutecznego mechanizmu pobierania podatku jest chybiony, bowiem zgodnie z przyjętą przez Rząd nowelizacją ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych nie będzie miał obowiązku odprowadzania w ciągu roku zaliczek na podatek dochodowy. Nie można także uznać, że propozycje rządowe spowodują znaczne zmiany organizacyjne w działaniu podmiotów obsługujących rynek kapitałowy. Podmioty (domy maklerskie) te w obecnym stanie prawnym ewidencjonują dla celów rozliczenia transakcji wydatki związane z zakupem oraz przychody związane ze sprzedażą papierów wartościowych. Zatem zmiany nie będą znaczące i kosztowne.

Obawy o odpływ oszczędności polskich obywateli za granicę po wprowadzeniu podatku są nie uzasadnione. Podobny argument padał przy wprowadzaniu opodatkowania odsetek od środków na rachunkach bankowych utrzymywanych przez osoby fizyczne. Praktyka pokazała, że takie zjawisko nie miało miejsca.

Ponadto dochód uzyskany z inwestycji w papiery wartościowe za granicą przez obywateli polskich podlega opodatkowaniu zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Umowy te natomiast często wskazują, że w takich przypadkach stosuje się umowy z USA, RFN, Francją czy Wielką Brytanią.

Rząd zakłada, iż opisane powyżej sposoby opodatkowania przychodów z kapitałów pieniężnych:

- uproszczą zasady rozliczania podatku,
- nie wpłyną na wzrost kosztów obsługi podatku,
- nie będą preferowały jakiegokolwiek kategorii dochodów kapitałowych.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz to, że proponowane rozwiązanie rozszerza zakres zwolnień przedmiotowych w podatku dochodowym od osób fizycznych - Rząd nie może poprzeć przedstawionego projektu poselskiego i wnosi o jego odrzucenie.